

Institute of Agricultural and Food Economics-National Research Institute
Warsaw, Poland

Social transformations in rural areas in Poland

Przemiany społeczne na obszarach wiejskich w Polsce

Dr hab. Agnieszka Wrzochalska
Prof. IERiGŻ-PIB
Jachranka 22-24.06.2016

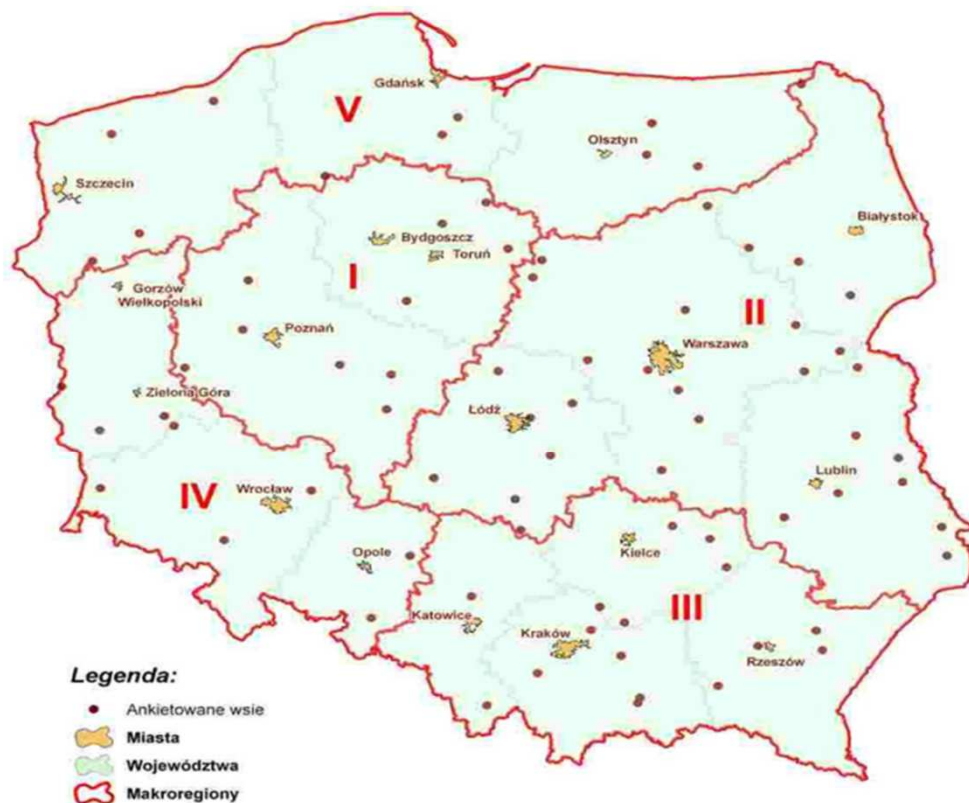

Analizowane zagadnienia

- Wybrane uwarunkowania demograficzne, poziom wykształcenia ludności wiejskiej
- Zmiany uwarunkowań życia na obszarach wiejskich
- Aktywność społeczna mieszkańców wsi
- Poziom zaufania i autorytety
- Potrzeby mieszkańców wsi

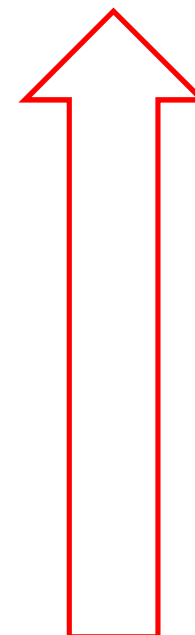
Analysed issues

Badanie Ankietaowe IERiGŻ-PIB

- I makroregion 0,21 %
- II makroregion 0,21 %
- III makroregion 0,22 %
- IV makroregion 0,23 %
- V makroregion 0,18 %

0,21 %

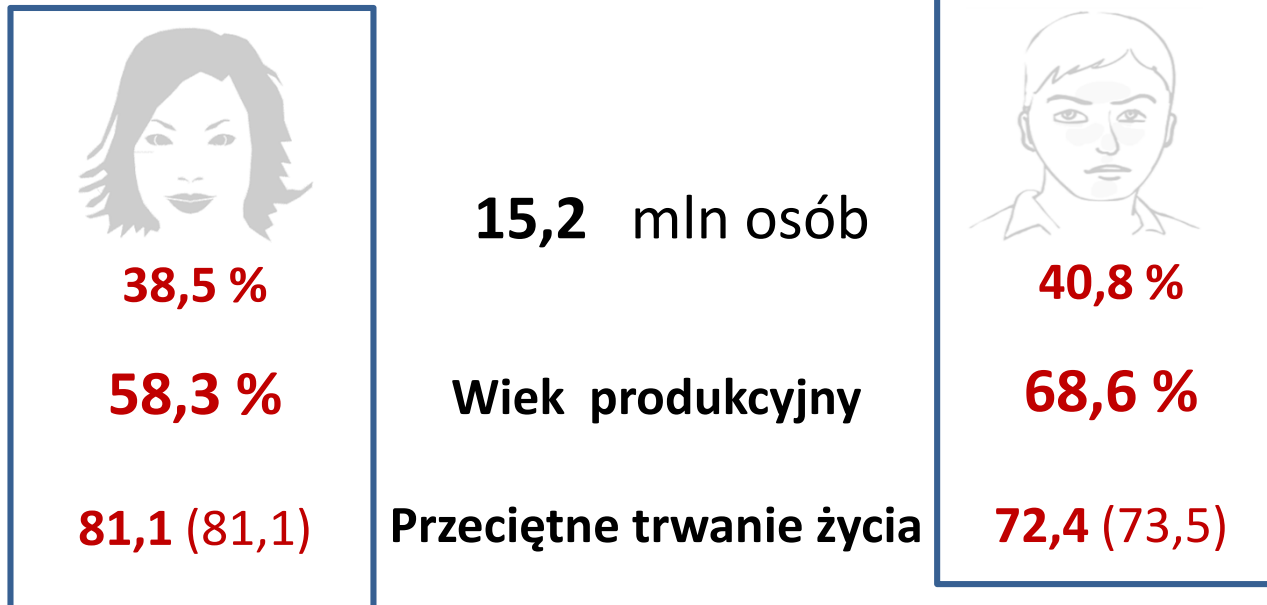
76 wsi
gospodarstw

8 477 rodzin

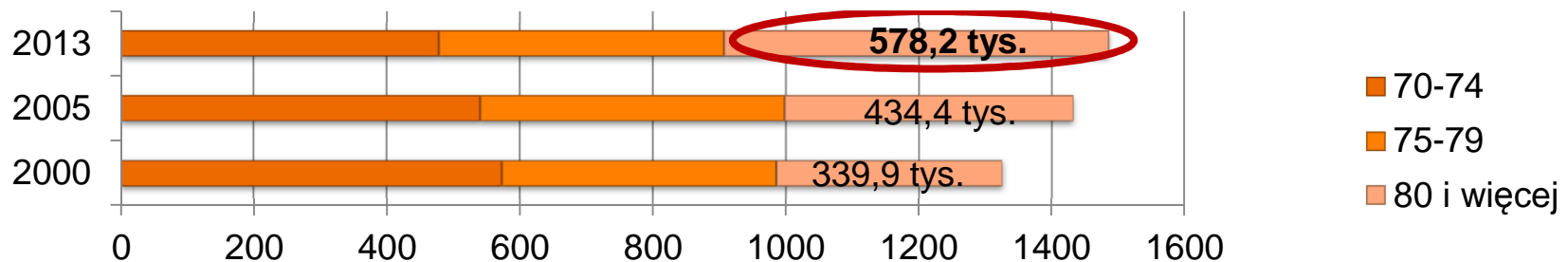
3 331

IAFE-NRI field studies

Przemiany społeczne na obszarach wiejskich w Polsce

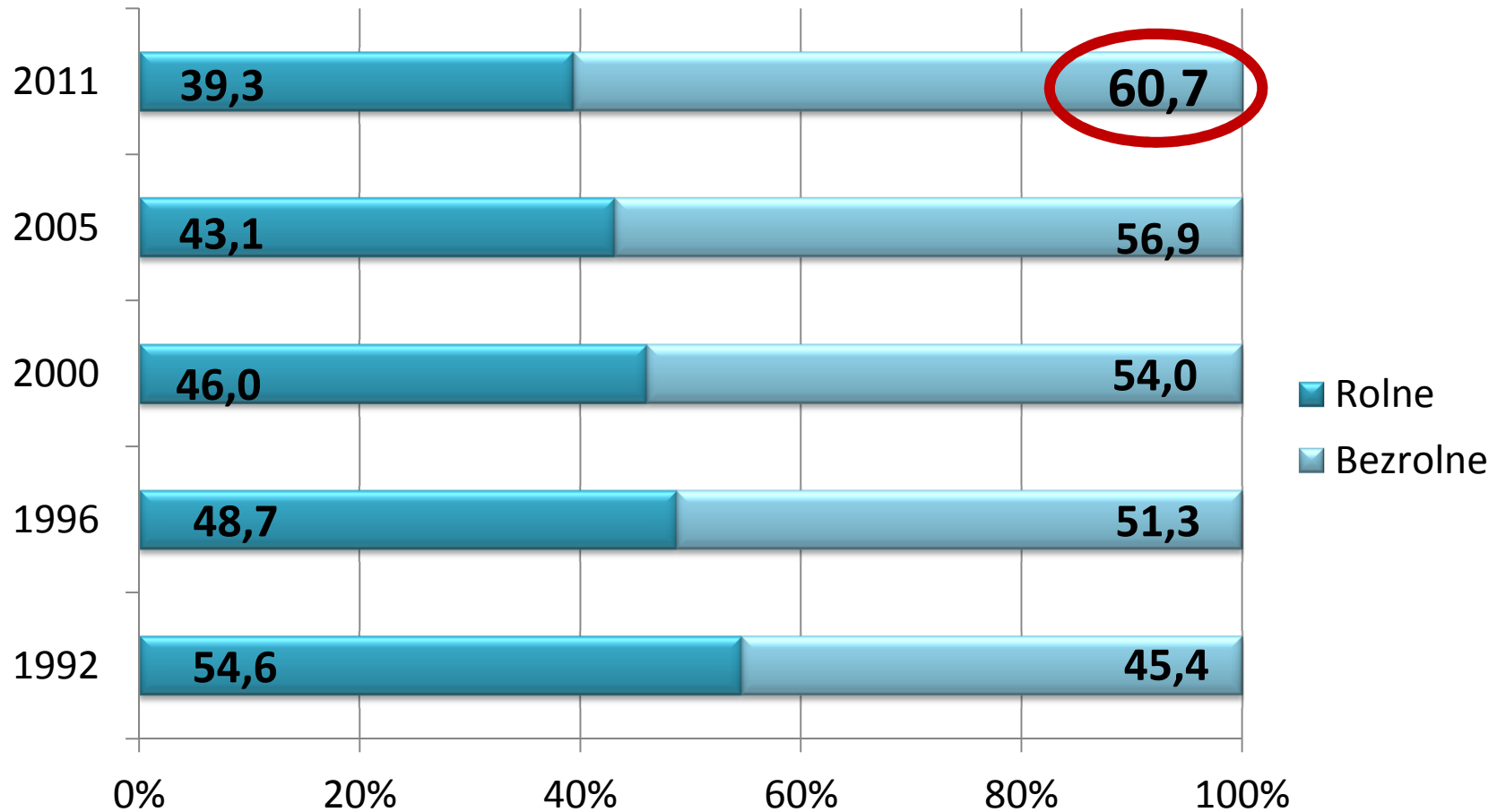

Liczba osób powyżej 70 lat (w tys.)

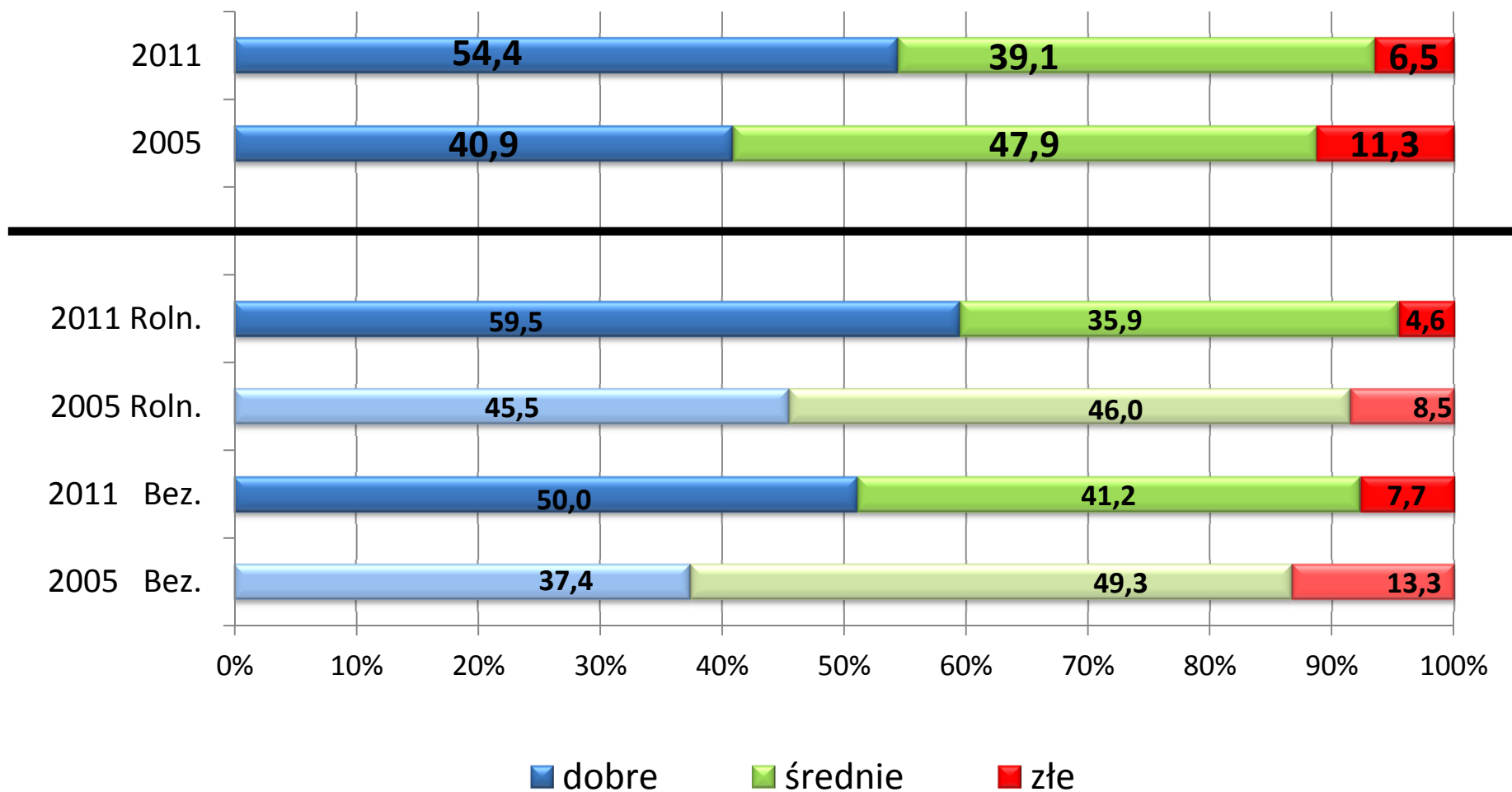
Rural areas 2014 according to the CSO data

Odsetek rodzin rolnych i bezrolnych

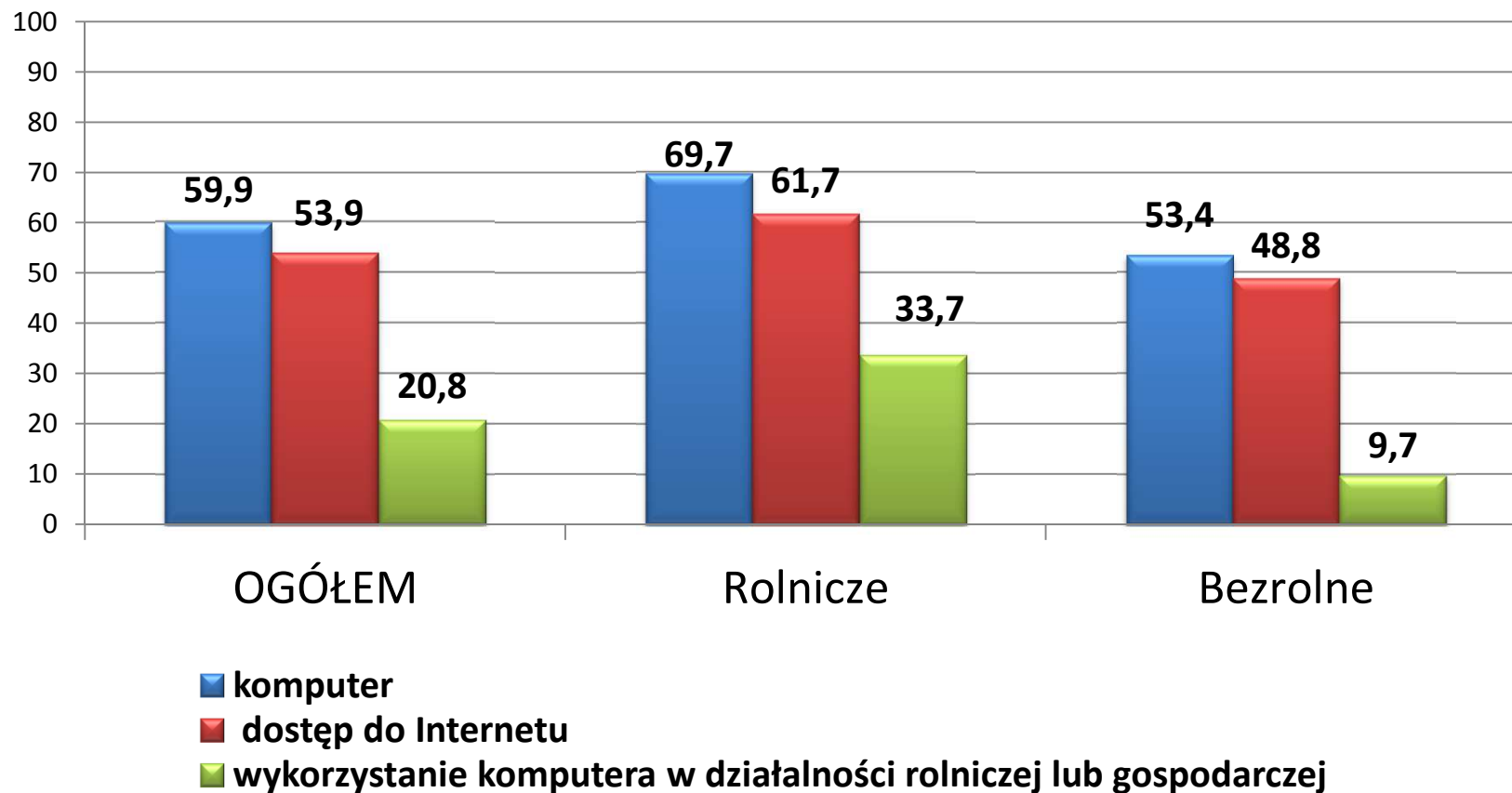
Percentage of farming and landless families

Wyposażenie domów mieszkalnych w ocenie mieszkańców wsi

The level of equipment of house holds

Komputery, dostęp do Internetu oraz wykorzystanie komputera w rodzinach na wsi w roku 2011

Computers, access to Internet and computer use in rural families

Korzystanie ze stron internetowych przez kierowników gospodarstw rolnych

(kierownicy wykorzystujący Internet w działalności rolniczej = 100)

Wyszczególnienie	Kobiety	Mężczyźni
MRiRW	54,7	46,8
ARiMR	77,9	79,8
ARR	33,7	31,6
ANR	7,4	7,7
KRUS	17,9	22,7
Portale rolnicze	26,3	26,3
Inne (w tym ODR)	7,7	6,3

Use of the web pages by the holding managers

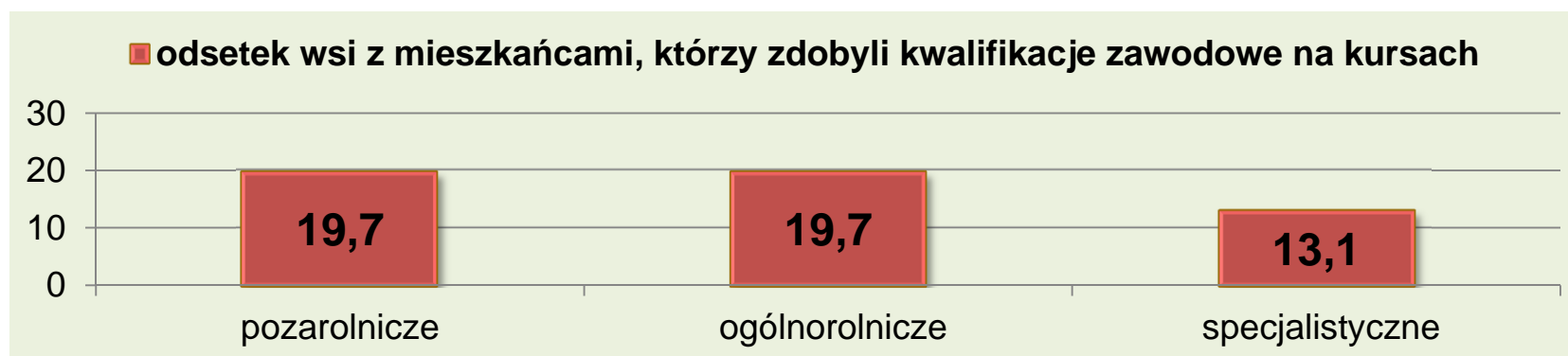
Poziom wykształcenia ludności w rodzinach rolnych i bezrolnych

Lata	Wyższe	Średnie i policealne	Zawodowe	Gimnazjalne Podstawowe
Ludność bezrolna				
2000	3,6	18,1	38,8	39,5
2005	5,3	22,5	36,1	36,1
2011	11,1	29,1	33,1	26,8
Ludność rolna				
2000	2,1	17,0	39,2	41,7
2005	5,0	23,2	37,4	34,4
2011	12,3	32,1	30,7	24,9

Level of education of the population in farming and landless families

Poziom wykształcenia kobiet i mężczyzn w 2011 roku

Wyższe magister	Wyższe licencjat	Średnie i policealne	Zawodowe	Gimnazjalne i podstawowe
Mężczyźni				
5,2	3,9	28,3	38,0	24,7
Kobiety				
8,2	5,3	32,9	24,7	30,7

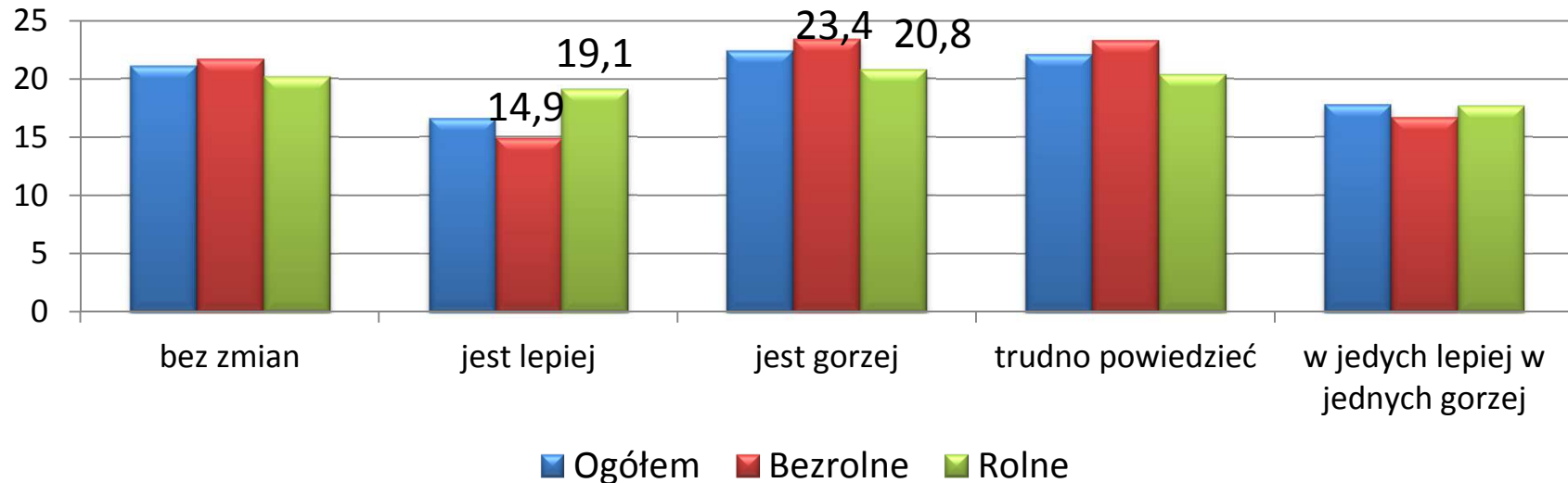
Level of education of women and men in 2011

Zatrudnienie kierowników gospodarstw rolnych

Lata	Wyłącznie w gospodarstwie	Wyłącznie poza gospodarstwem	W gospodarstwie i poza gospodarstwem
kobiety			
2000	72,9	3,2	23,9
2005	67,3	2,7	30,0
2011	67,6	*	32,4
mężczyźni			
2000	64,5	2,3	33,2
2005	60,2	1,9	37,9
2011	63,0	*	37,0

Employment of agricultural holding managers

Zmiany w poziomie życia na wsi w porównaniu z rokiem 2005

Jest lepiej:

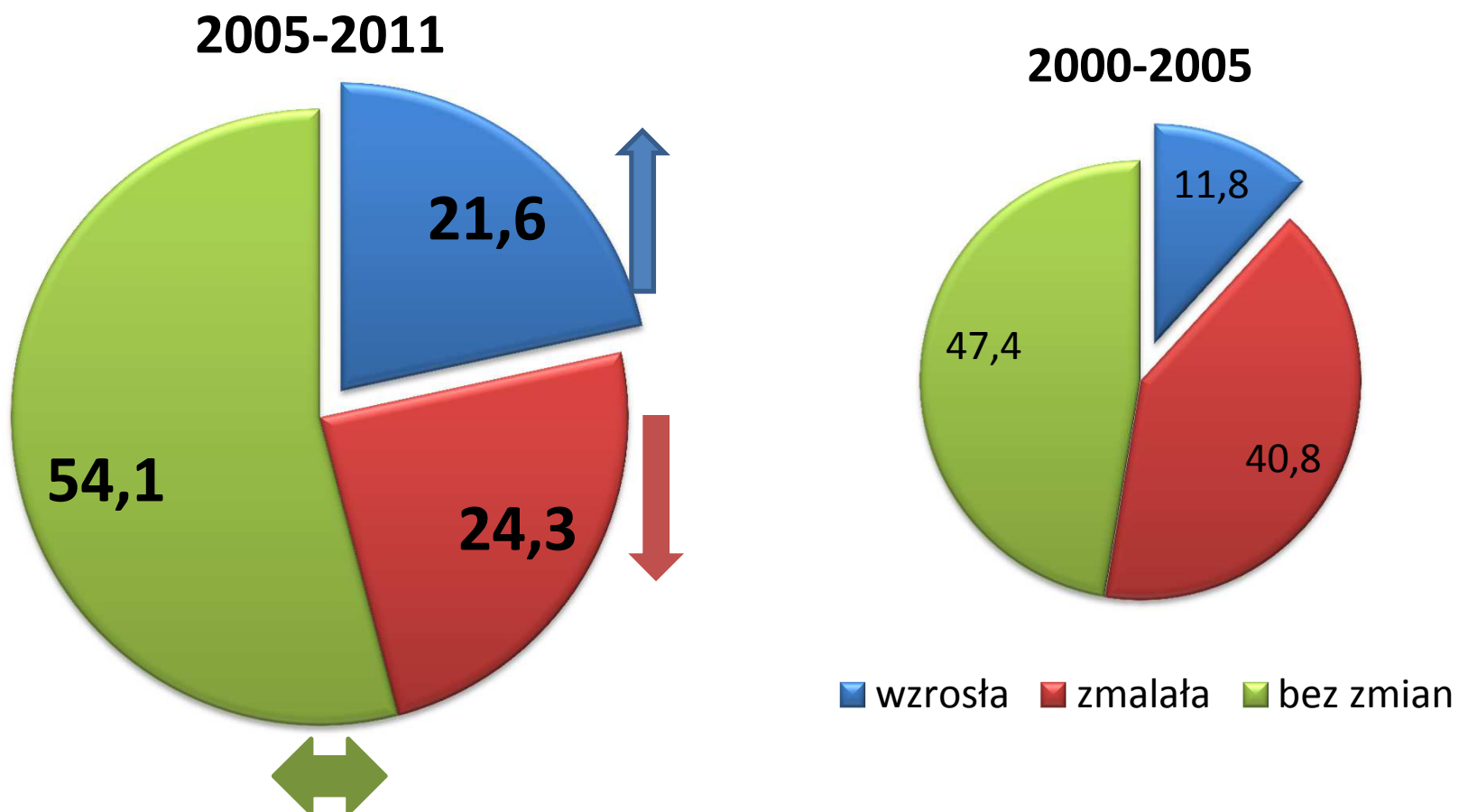
- Poprawa sytuacji finansowej
- Poprawa infrastruktury technicznej
- Poprawa warunków bytowych
- Modernizacja gospodarstw

Jest gorzej:

- Pogorszenie sytuacji finansowej
- Brak pracy, bezrobocie

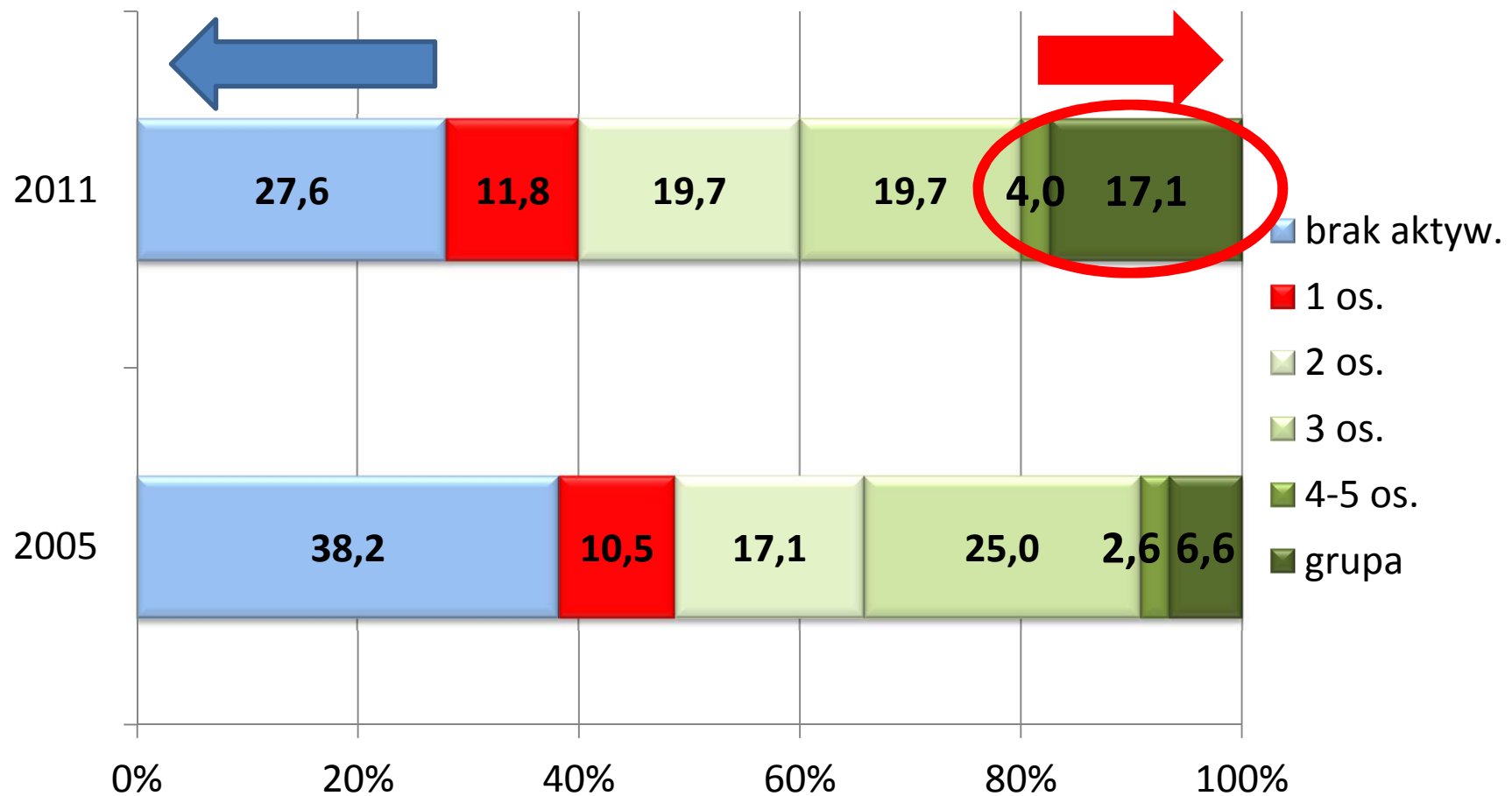
Changes in the level of life of rural population

Aktywność społeczna mieszkańców wsi w latach 2000-2011

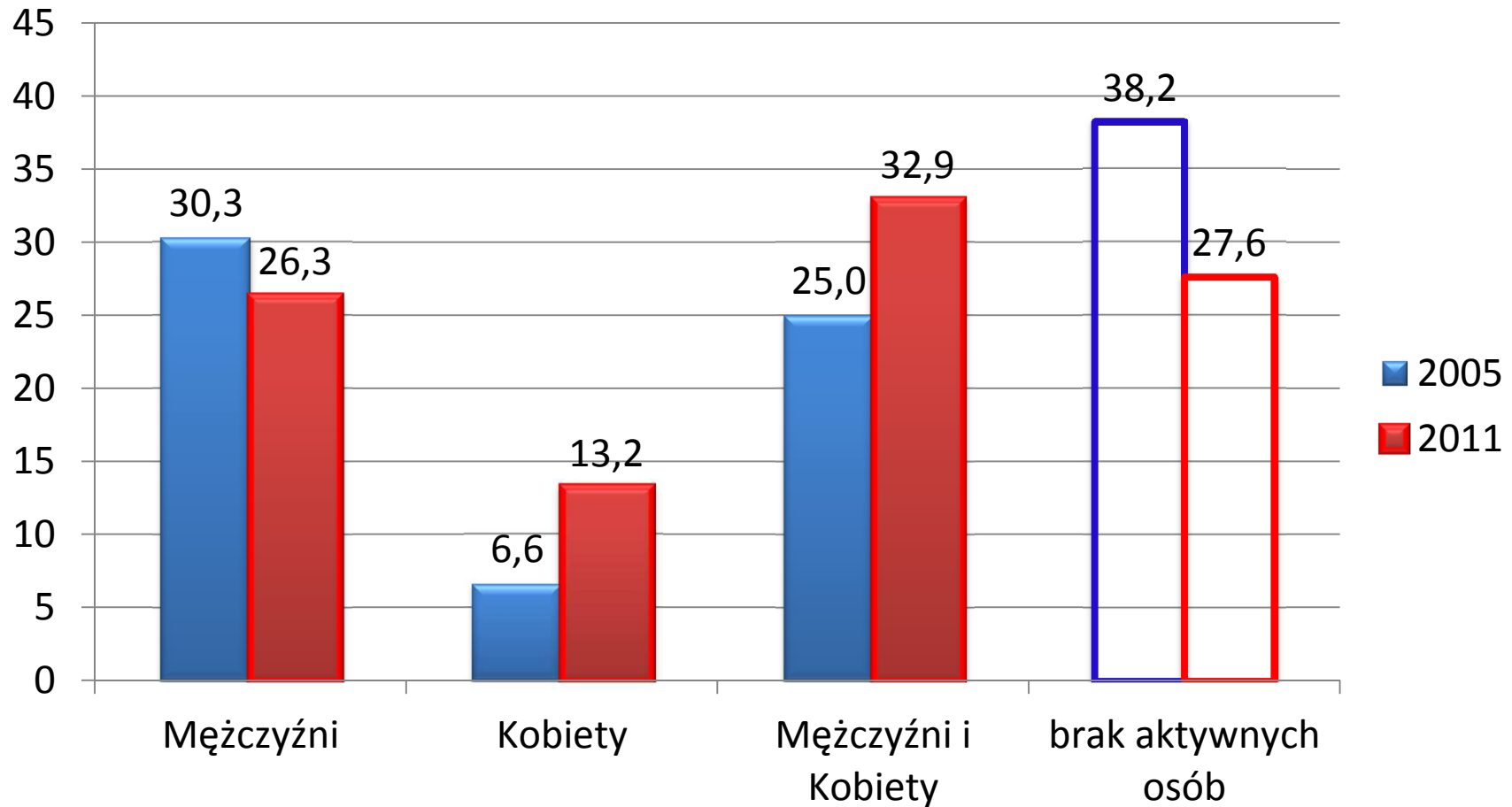
Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011

Odsetek wsi z aktywnymi społecznie mieszkańcami

Percentage of villages with active social dwellers

Aktywność społeczna mieszkańców odsetek wsi

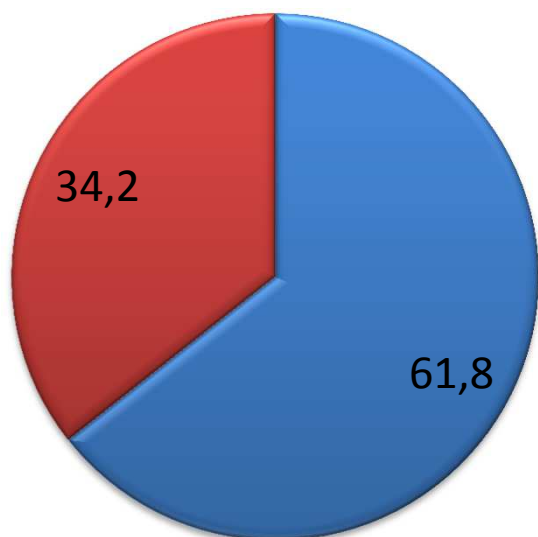

Percentage of villages with active socially dwellers

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi 2011

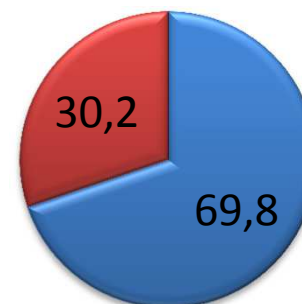
rodzina

Razem

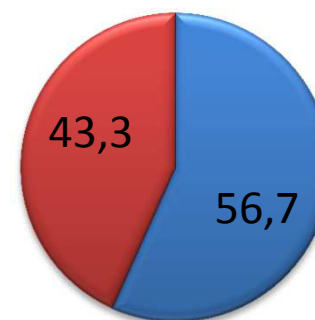

- Rodzina rolna
- Rodzina bezrolna

Mężczyźni

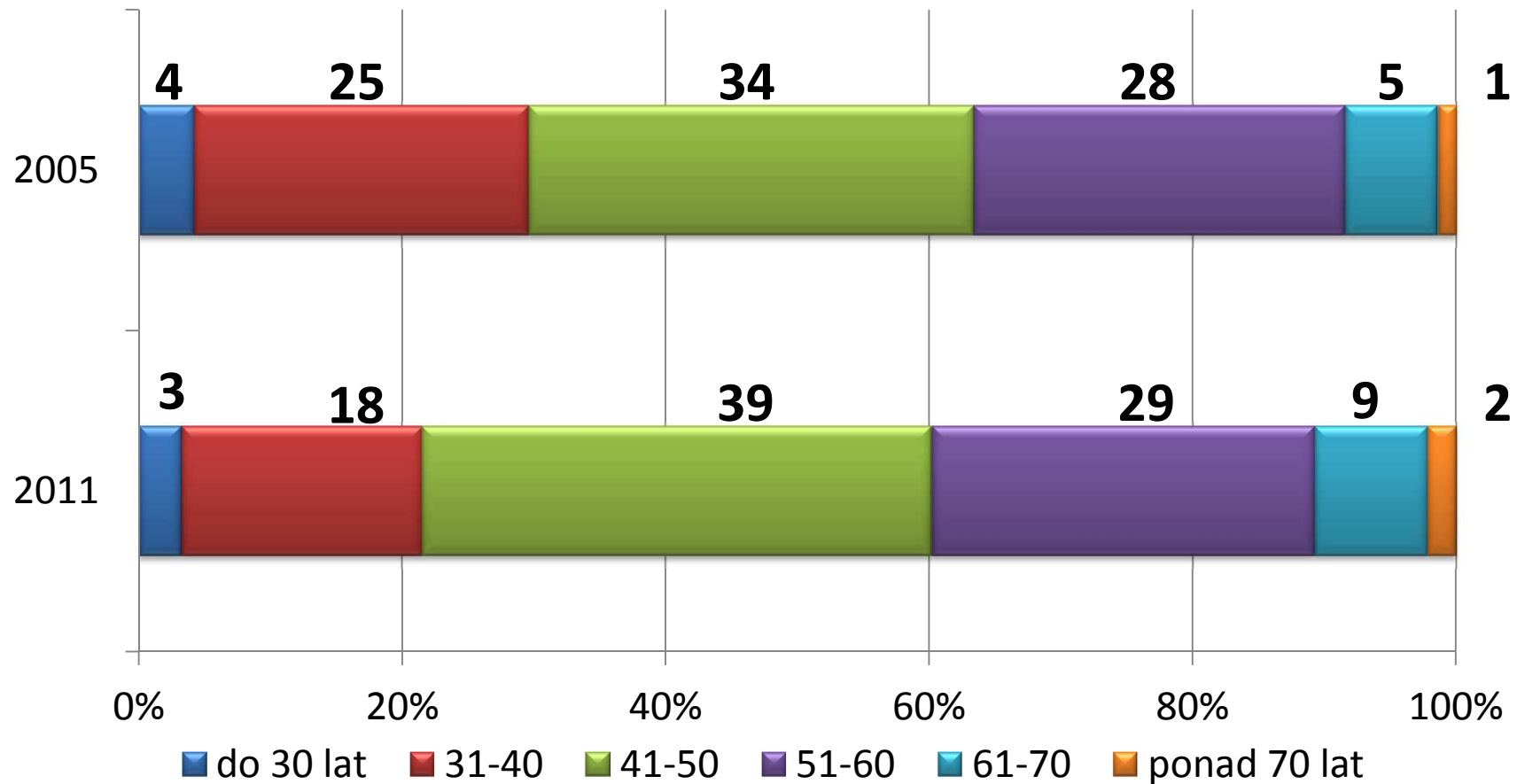
Kobiety

Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011

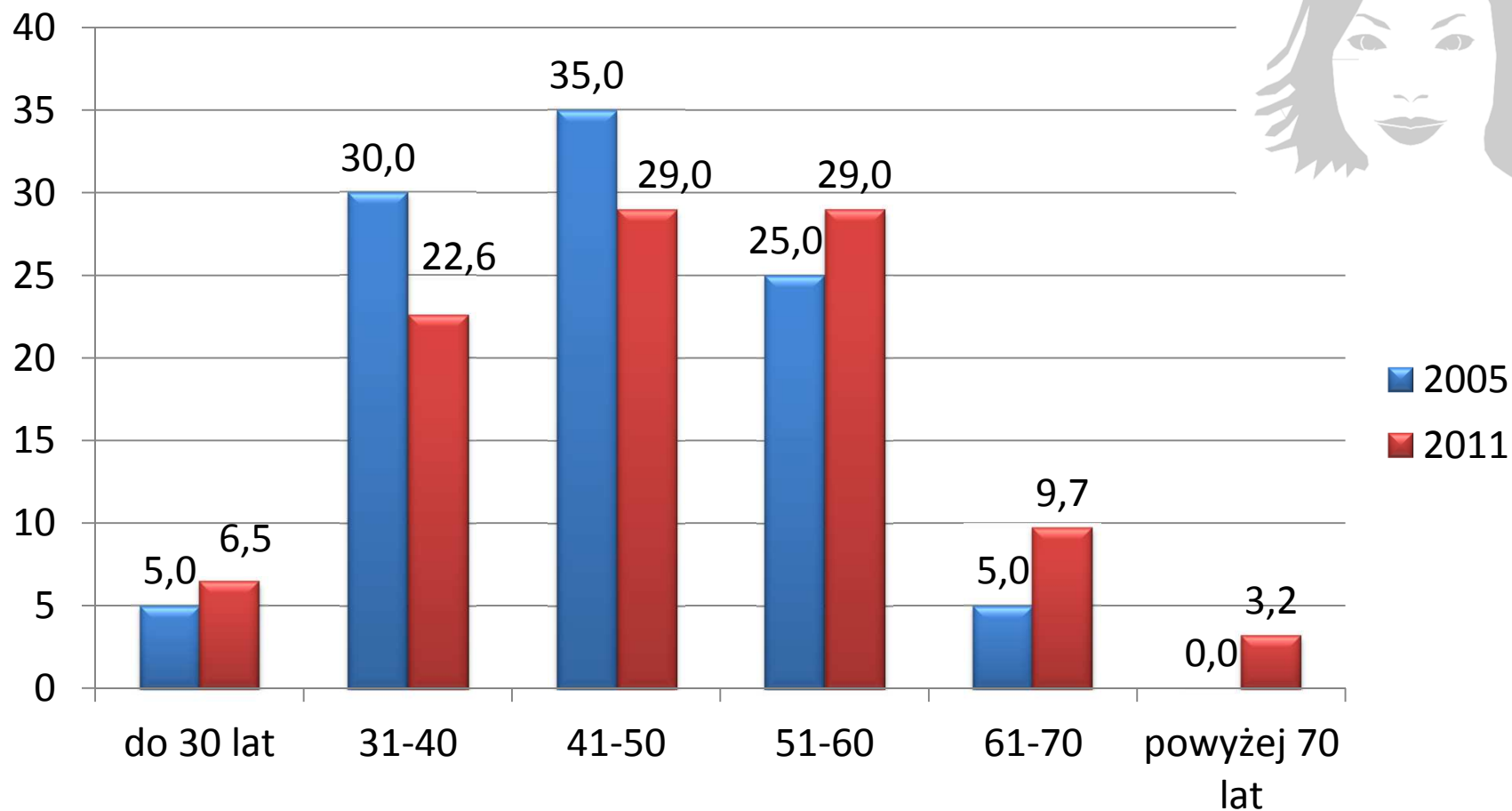
Aktywni społecznie mieszkańcy wsi 2011, 2005 wiek

Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (age)

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi 2011, 2005

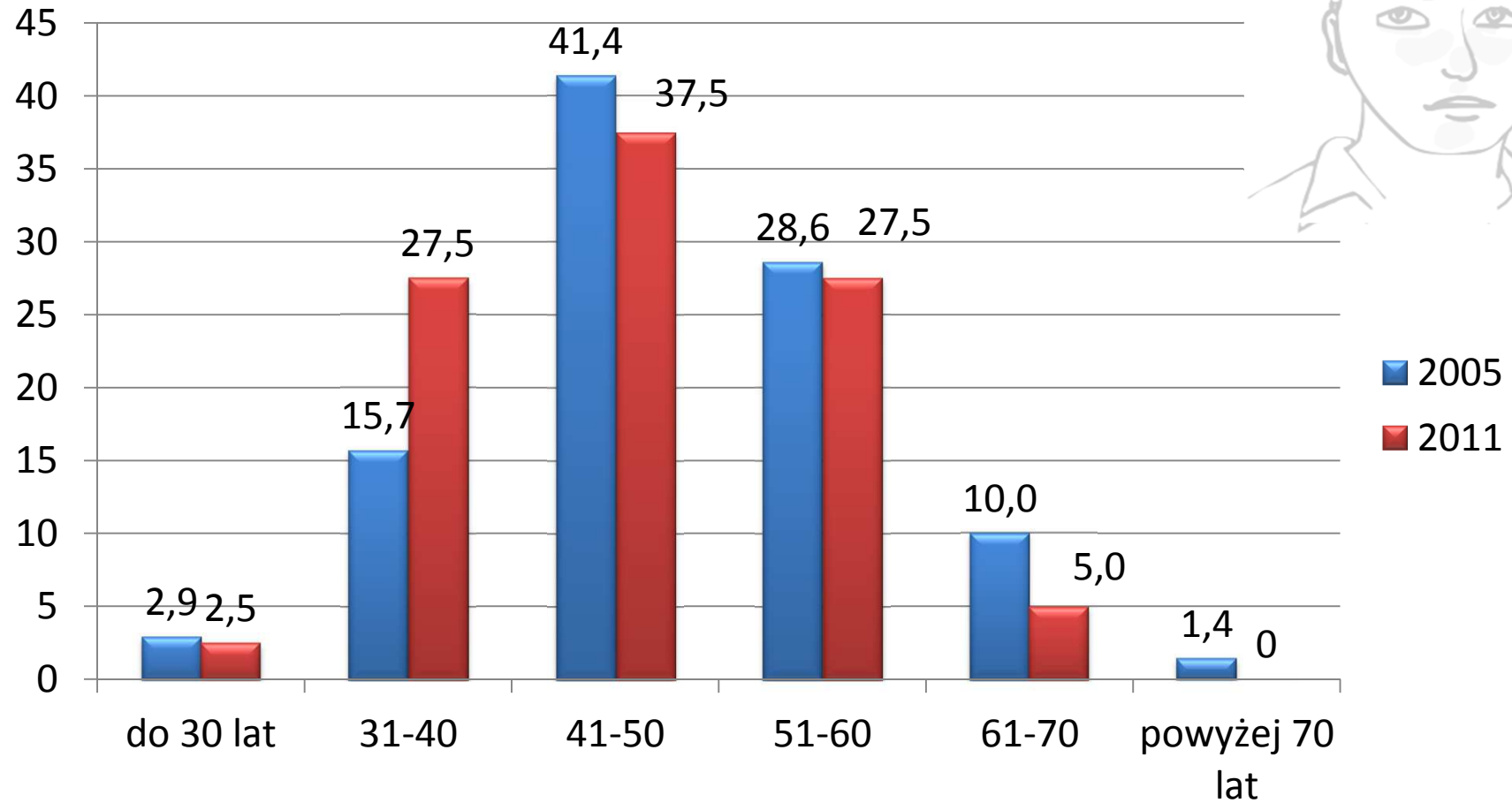
wiek, kobiety

Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (age)

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi 2011, 2005

wiek, mężczyźni

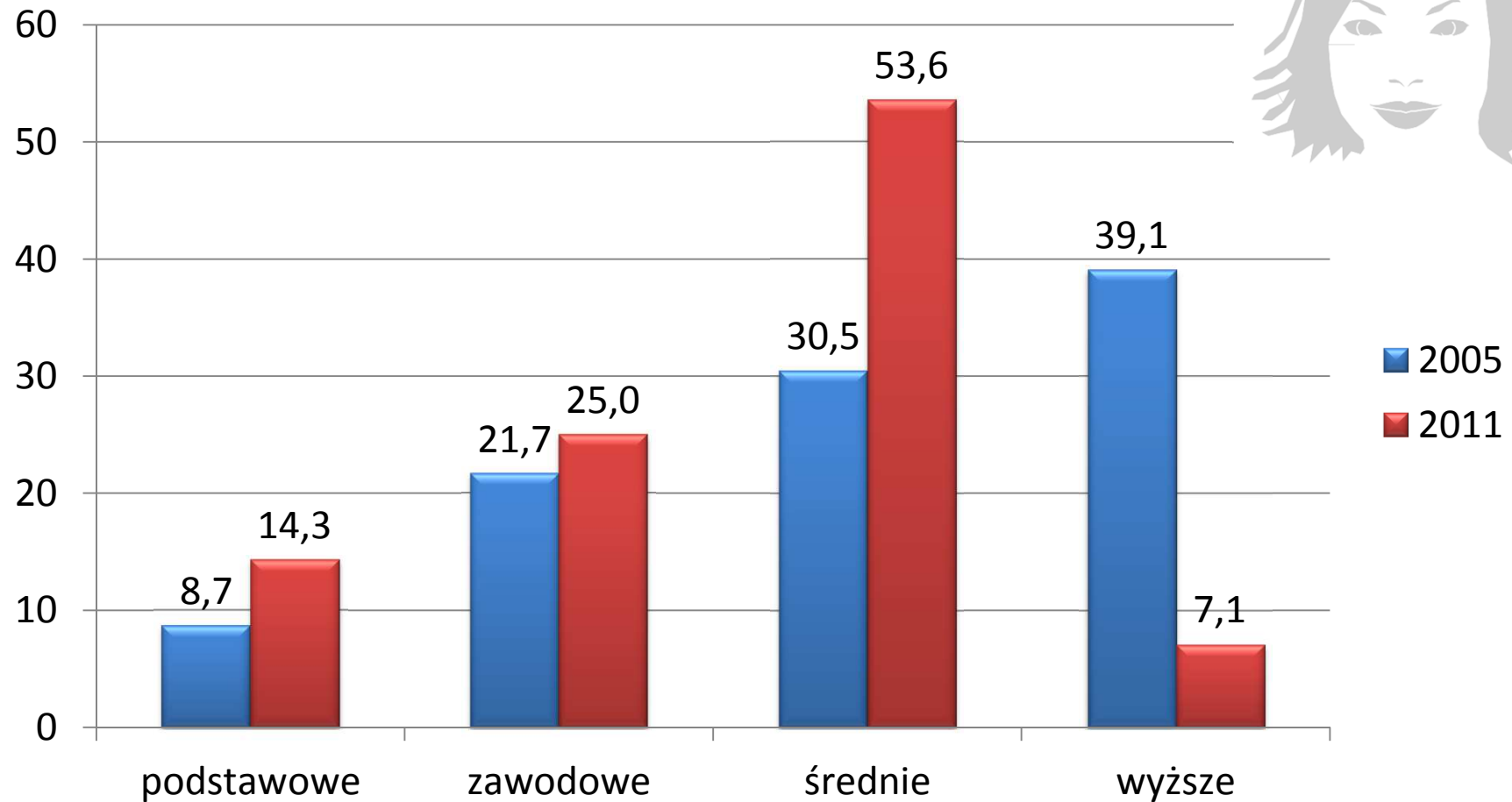
Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (age)

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi 2011, 2005 wykształcenie

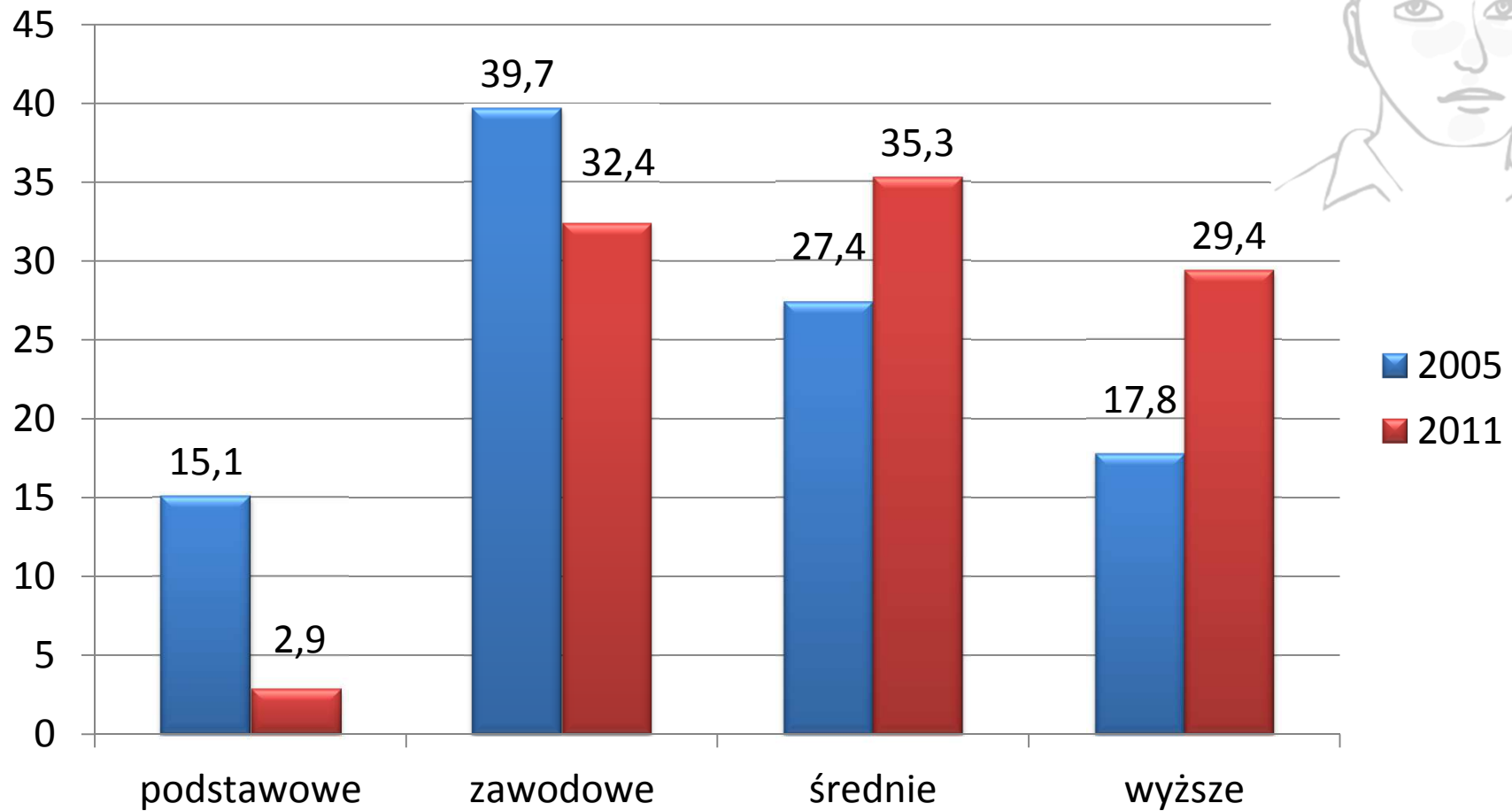
Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (level of education)

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi wykształcenie 2011, 2005 kobiety

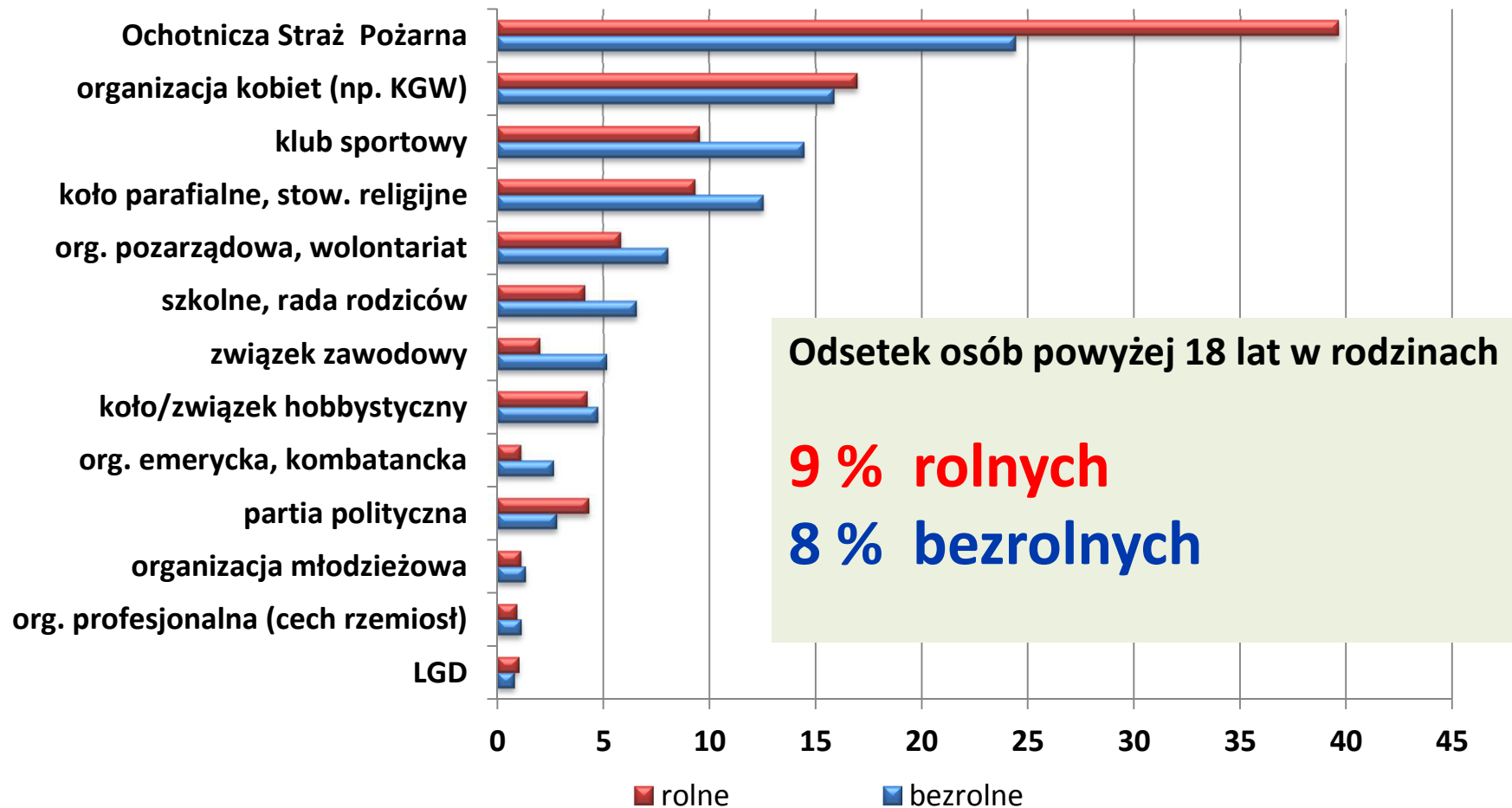
Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (level of education)

Aktywni społecznie mieszkańcy wsi wykształcenie 2011, 2005 mężczyźni

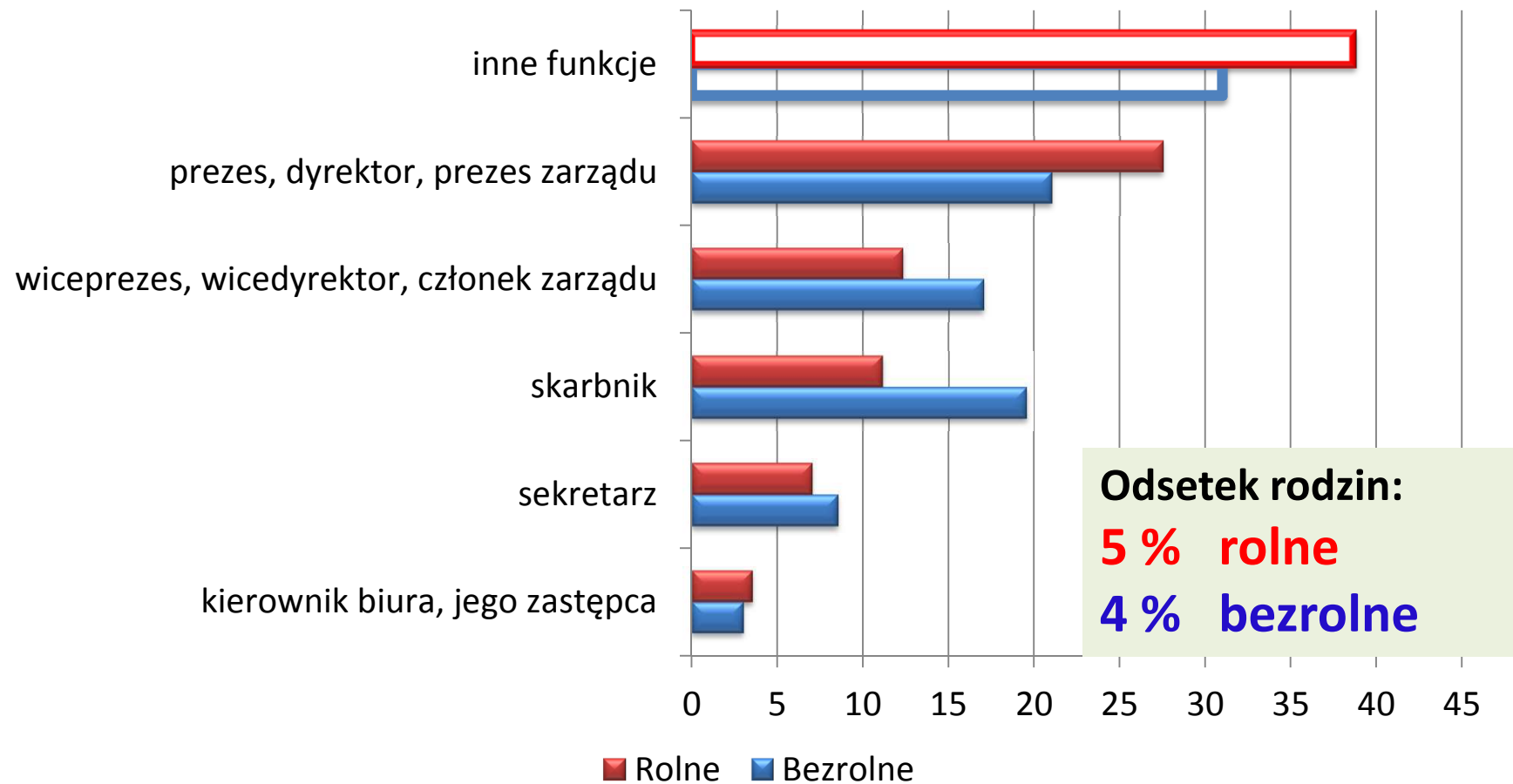
Social activity of the rural dwellers in the years 2000-2011 (level of education)

Członkowie organizacji, stowarzyszeń, partii, komitetów, grup religijnych, związków, kół

Members of organizations, associations, parties, committees, religious groups

Pełnione funkcje w organizacjach, stowarzyszeniach, partiach...

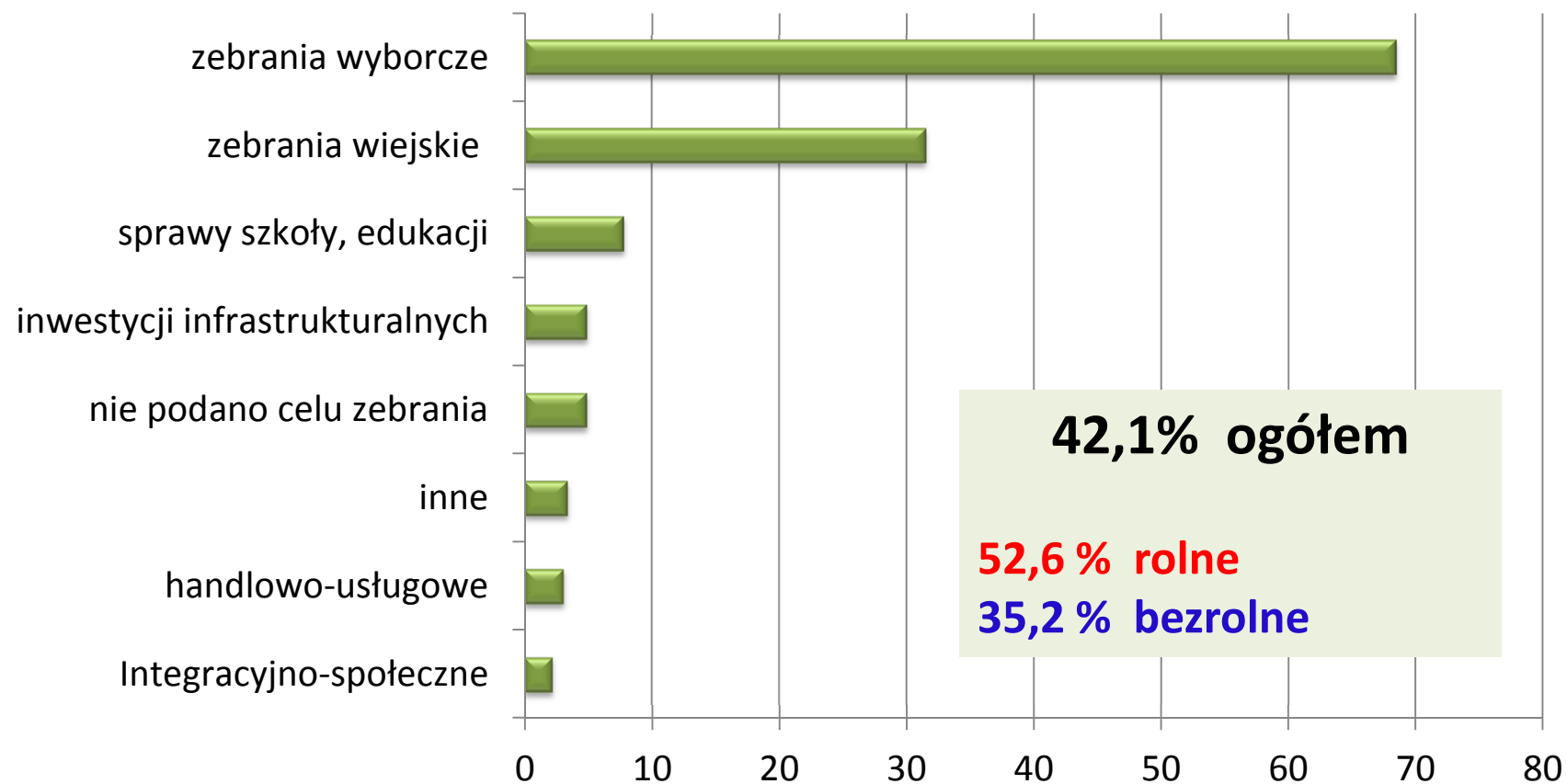

Functions performed in organizations, associations, parties

Udział w zebraniach publicznych

(odsetek rodzin)

Participation in public meetings

Udział w wyborach

(odsetek głów rodzin)

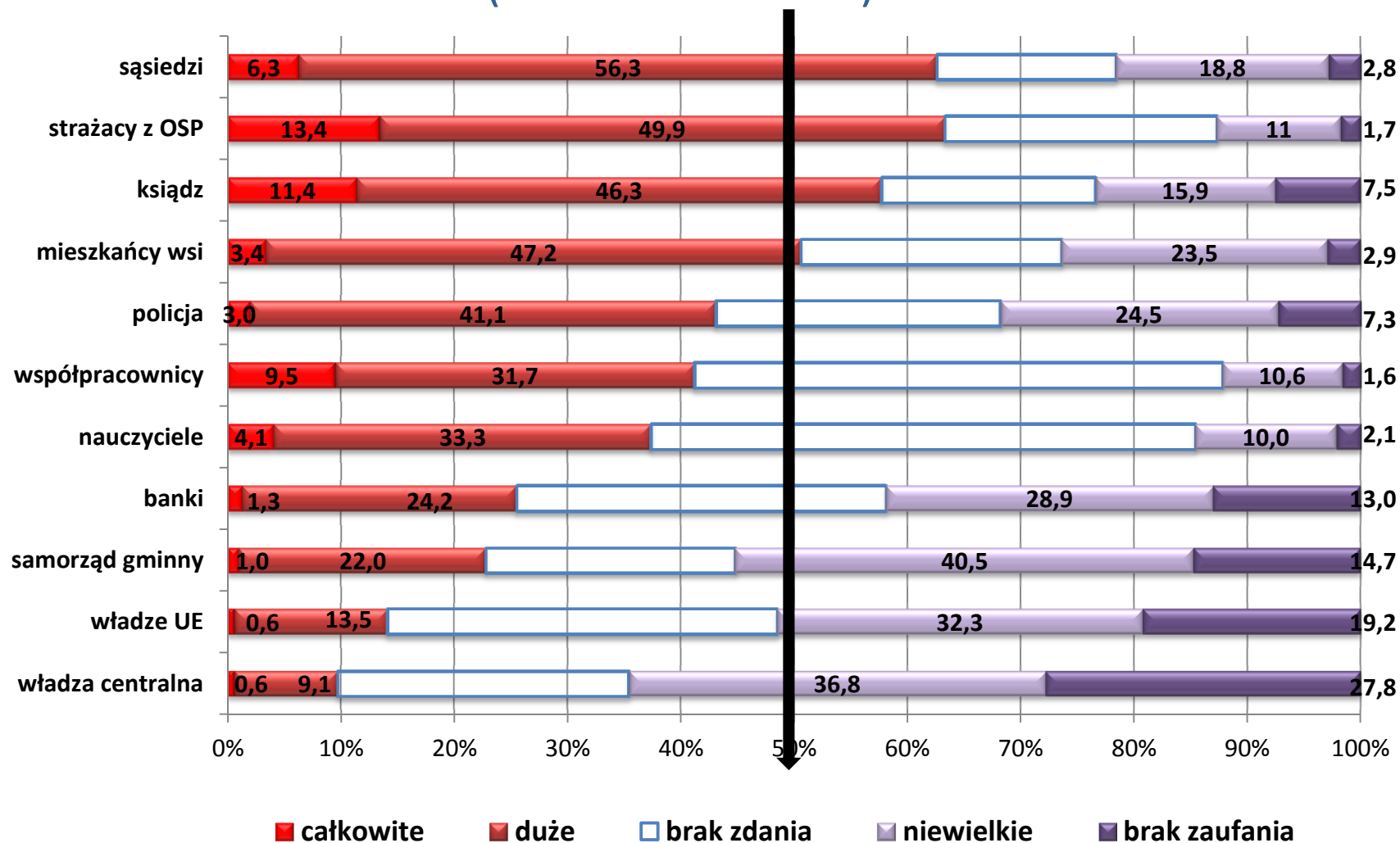
	parlamentarne	prezydenckie	samorządowe	wszystkie	żadne
Ogółem	70,3	74,7	72,5	62,5	19,8
Bezrolne	65,1	70,0	67,4	60,1	25,0
Rolne	78,3	81,8	80,1	73,7	13,8
Kobiety	74,8	79,0	75,8	70,0	16,7
Mężczyźni	79,3	82,7	81,4	74,8	12,9

Participation in elections

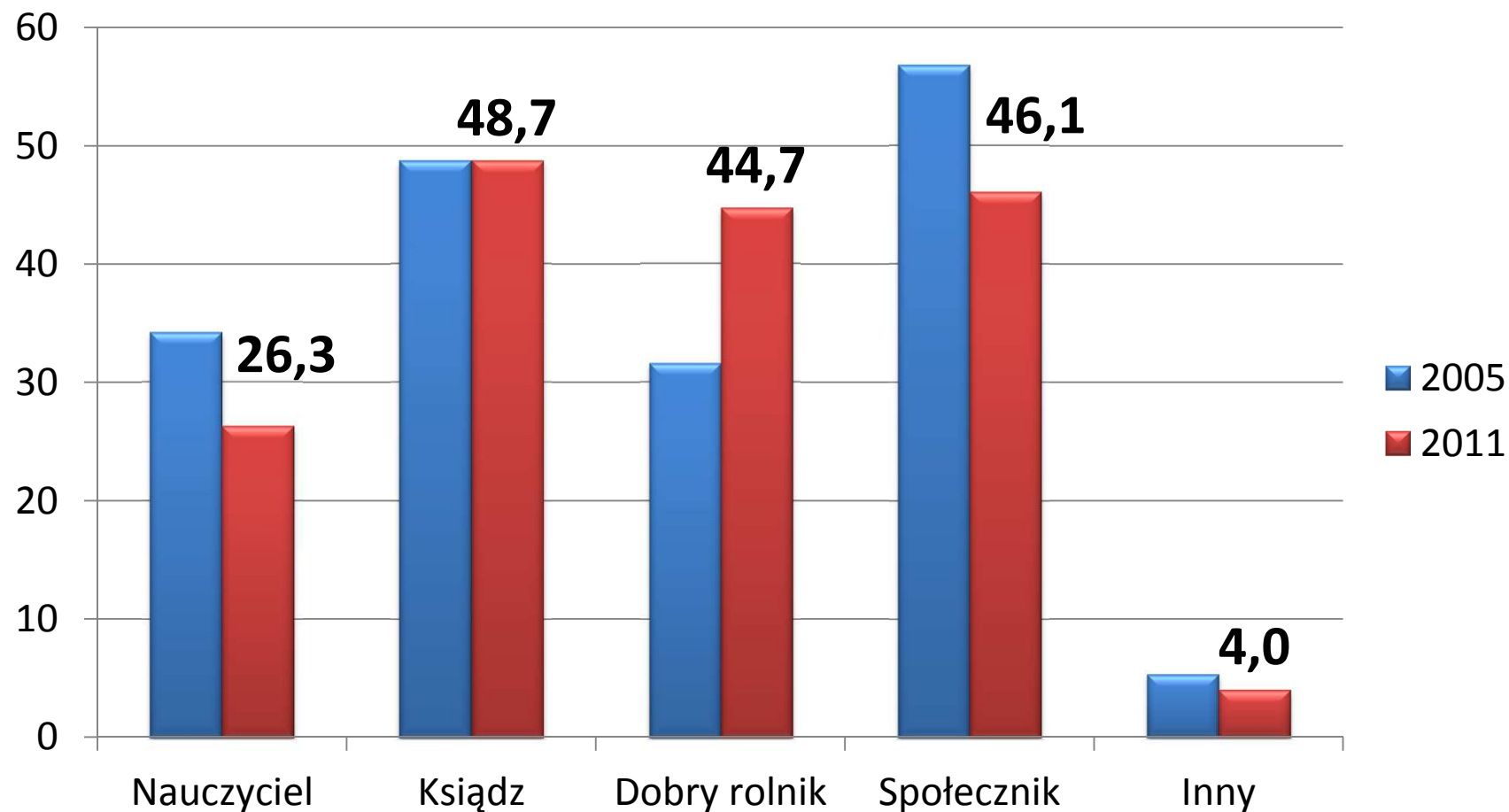
Poziom zaufania kierowników gospodarstw

(odsetek wskazań)

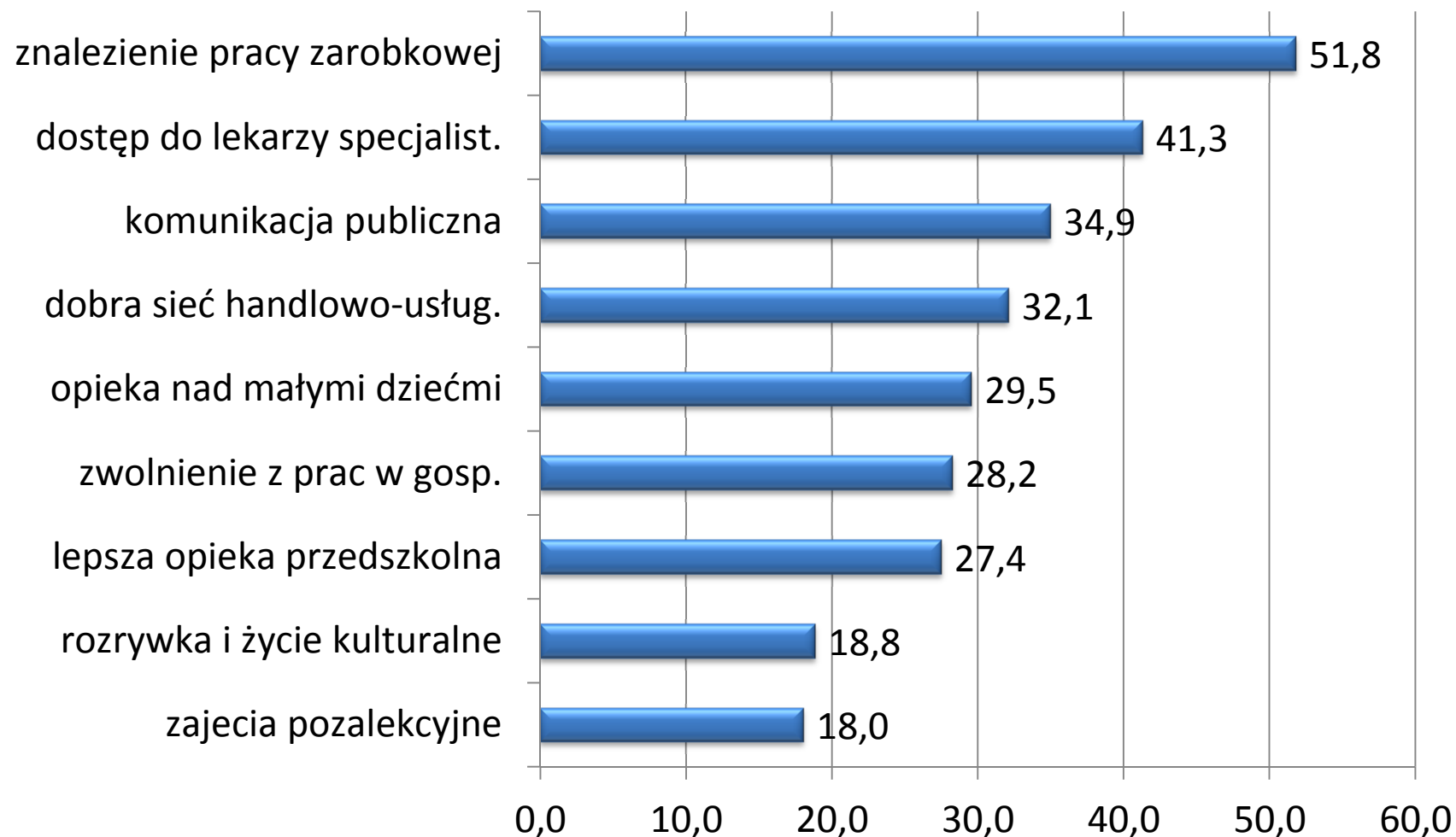
The level of trust among farm managers

Autorytety w społeczności wiejskiej w latach 2000-2011

Percentage of villages with persons outstanding among the local community

Szanse na pozostanie ludności na wsi

What influences the decision of rural population to remain in rural areas ?

Podsumowanie

- Upodabnianie się środowiska wiejskiego do miejskiego; wyraźnie zarysowany proces starzenia się społeczeństwa, znaczący wzrost poziomu wykształcenia ludności, poprawiło się wyposażenie mieszkań w tym Internet staje się ważnym narzędziem pracy.
- Wzrosła aktywność społeczna mieszkańców wsi. Relatywnie niski udział wśród aktywnych społecznie stanowiły osoby młode, oraz kobiety z wyższym wykształceniem, co jest konsekwencją zmian demograficznych (starzenia się społeczeństwa, migracji osób młodych).
- Społecznicy chętniej niż w latach wcześniejszych działają w większych grupach. Wzrósł odsetek wsi gdzie aktywnie społecznie działali razem mężczyźni i kobiety.
- Zwraca uwagę relatywnie wysoki udział mieszkańców wsi w zebraniach, praca w organizacjach, sprawowanie w nich funkcji oraz zaangażowanie w sprawy polityki.
- Ludność z rodzin rolniczych jest bardziej zaangażowana i aktywna niż ludność z rodzin bezrolnych w sprawy dotyczące wiejskiej społeczności. Podkreślić należy to rozwarstwienie i swoiste wyizolowanie ludności bezrolnej, która jest mniej zaangażowana w sprawy wiejskiej społeczności.

Conclusions

Institute of Agricultural and Food Economics-National Research Institute
Warsaw, Poland

wrzochalska@ierigz.waw.pl

Przemiany społeczne na obszarach wiejskich w Polsce

Dr hab. Agnieszka Wrzochalska
Prof. IERiGŻ-PIB
Jachranka 22-24.06.2016

